

"ไผ่อินโดจีน"

ไผ่สายพันธุ์อดสูได้ทั้งน้ำหอมและฝืนแล้ง... พืชทางเลือกรายได้ดี

แม่น้ำสายหลักที่เป็นเส้นเลือดใหญ่ของประเทศ ที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ทางภาคเหนือตอนบน คือ แม่น้ำยม และแม่น้ำน่านที่ไหลไปพบกันที่ ต.เกษไชโย อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ จากนั้นได้ไหลตอลงไปเจอกับแม่น้ำปิง จนกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตลาดปากน้ำโพ อ.เมือง นครสวรรค์ เป็นสายน้ำแห่งความสุขและความทุกข์ระทม มาหนึ่งครั้งไม่ถ้วน การโคจรมาพบกันของแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน ด้วยน้ำเหนือที่มีปริมาณมหาศาล หลีกเลี้ยงไม่ได้ที่จะทำให้พื้นที่เกือบทุกตารางนิ้วของ อ.ชุมแสง กลายเป็นพื้นที่รับน้ำสนองนโยบายของรัฐบาลไปโดยไม่ตั้งใจ การหลีกเลี้ยงฤดูกาลปลูกพืชเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายจากน้ำท่วมช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายนนั้น เป็นเรื่องปกติที่เกษตรกรถือปฏิบัติสืบต่อกันมานานแล้ว บางปีน้ำเหนือมาเร็วกว่าปกติราว 1 เดือน คือ เริ่มมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม จึงทำให้หน้าข้าวและพืชผลทางการเกษตร ล่มสลายอย่างสิ้นเชิง ยกเว้น "ไผ่อินโดจีน" ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดเดียวเท่านั้น ที่สามารถยืนต้นสู้น้ำเหนือที่มีจำนวนมหาศาลท่วมสูงกว่า 2.5 เมตร นานเกือบ 3 เดือนเมื่อหลายปีที่ผ่านมา ได้อย่างไรปัญหา

คุณชลธิชา-คุณนิรุตติ ผลพิกุล เกษตรกรรุ่นใหม่สองสามีภรรยาวัย 37 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/2 หมู่ที่ 6 บ้านดอนสนวน ต.ทับกฤชใต้ อ.ชุมแสง ได้ยึดอาชีพการเกษตรสืบทอดมาจากบิดามารดา ด้วยการทำนาและทำไร่ข้าวโพดมาโดยตลอด ปัจจุบันมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 50 ไร่ และพื้นที่เช่าอีก 120 ไร่ เมื่อปี 2552 ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับ **คุณอรรรถพร บุญประเสริฐ** นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ ต.ทับกฤชใต้ ว่าน่าจะหาพืชที่สามารถสู้กับน้ำเหนือได้มาทดลองปลูก เพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายจากน้ำท่วม จากคำพูดดังกล่าว ได้จุดประกายความคิดเล็ก ๆ ขึ้นมาในใจของเกษตรกรทั้งสอง จากนั้นก็เริ่มศึกษาหาความรู้

จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ รวมถึงศึกษาดูงานแปลงปลูกพืชที่ประสบความสำเร็จจากหลายพื้นที่จนในที่สุด “ไผ่อินโดจีน” ก็เป็นคำตอบสุดท้ายสำหรับคนทั้งสอง โดยมองข้ามข้อทักท้วงของญาติพี่น้องและเพื่อนเกษตรกรในหมู่บ้านเดียวกันอย่างสิ้นเชิง

เกษตรกรรุ่นใหม่ กล่าวต่อไปว่า จนกระทั่งเมื่อช่วงต้นปี 2553 ได้ตัดสินใจที่จะนำไผ่อินโดจีนไปปลูกในพื้นที่ 6 ไร่ จึงซื้อพันธุ์ไผ่อินโดจีนมาจำนวน 600 ต้น ราคาต้นละ 100 บาท เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ที่ใช้ปลูกข้าวโพดเดิมระยะกว้าง 4 เมตร ยาว 4 เมตร พอช่วงปลายปีเดียวกันก็ตัดสินใจซื้อต้นพันธุ์มาอีก 600 ต้น เพื่อปลูกเพิ่มเติมให้เต็มพื้นที่อีก 6 ไร่ การเตรียมดินก็ทำการไถปรับพื้นที่ทั้งหมดเพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นก็จ้างแรงงานวันละ 250 บาท เพื่อขุดหลุมปลูกกว้าง 50 ซม. ยาว 50 ซม. ลึก 50 ซม. ทั้งหมด 1,200 หลุม ใช้มูลสัตว์และปุ๋ยเคมีที่เหลือจากการทำนาผสมคลุกเคล้าดินในหลุมปลูก แล้วก็นำต้นไผ่ที่อยู่ในถุงดำลงปลูก กลบดินให้เต็มหลุมและกดดินโดยรอบกอไผ่ให้แน่นกันลมพัดทำให้ต้นโยกซึ่งอาจจะทำให้ตายได้ ใช้ฟางข้าวคลุมรอบ ๆ โคนต้นเพื่อเก็บความชื้น จากนั้นก็รดน้ำทุก 5 วัน จนกระทั่งต้นไผ่เจริญเติบโตดีแล้วก็ลดระยะการรดน้ำให้ห่างออกไป ทั้งนี้ ให้สังเกตดูความชื้นในดินประกอบด้วย เมื่อปลูกได้ราว 8 เดือน จะมีหน่อขึ้นมากลายเป็นลำไผ่ประมาณ 8-10 ลำ ช่วงนี้จะเริ่มมีหน่อและตัดหน่อขายได้ จุดสำคัญของการดูแลคือ จะต้องเลี้ยงลำไผ่ไว้ 8-10 ลำต่อกอ จะเป็นจำนวนที่พอดีและให้ไผ่แต่ละลำห่างกัน

ราว 1 คืบ เพื่อให้ต้นไผ่สามารถแทงหน่อขึ้นมากกระจายได้ทั่วบริเวณ ศัตรูที่ระบาดก็จะพบเพียงเพลี้ยหอยบ้างเล็กน้อยเท่านั้น

คุณชลธิชา และคุณนิรุทธิ์ ผลพิกุล กล่าวต่อไปว่า การตัดหน่อไผ่อินโดจีนจะเริ่มในช่วงฤดูแล้ง คือ ธันวาคม-พฤษภาคม ซึ่งจะสามารถตัดหน่อขายได้ทุกวัน วันละ 40-50 กก. โดยจะนำขายส่งที่ตลาดริมปิงทุกวันราคา กก.ละ 30-40 บาท กอไผ่ 1 กอ จะให้หน่อราว 10-15 หน่อต่อ 1 ฤดูกาล ขนาดของหน่อที่ตัดขายจะต้องมีความยาวราว 50 ซม. น้ำหนักราว 1 กก. ทำให้มีรายได้ทุกวัน วันละ 1,500-2,000 บาท ส่วนหน้าฝนจะตัดหน่อได้มากถึง 200 กก.ต่อวัน แต่ราคาจะถูกกว่ามากเพียง กก.ละ 7 บาทเท่านั้น จึงนำไปทำหน่อไม้ดองขายปลีก กก.ละ 30 บาท และถ้าขายส่งสามารถขายได้ กก.ละ 25 บาท ไผ่อินโดจีนจะให้หน่อที่มีสีเหลืองอมขาวนวลอบ ส่วนเนื้อในจะขาวกรอบรสชาติเมื่อรับประทานดิบจะออกหวานนิด ๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของไผ่อินโดจีน เหมาะสำหรับนำไปทำต้มจืดกับกระดูกหมูหรือขาหมูหรือนำไปแกงทั่วไป ส่วนต้นไผ่ที่แก่จัดก็สามารถตัดขายไปทำประโยชน์อย่างอื่นได้อีก เลือกตัดเอาต้นไผ่ที่มีความยาว 3 เมตร ขายลำละ 15-20 บาท

การดูแลรักษาตลอดทั้งปีก็ง่าย เพียงใช้ฟางข้าวไปกองคลุมโคนต้นให้หนา ๆ เพื่อรักษาความชุ่มชื้น จะทำให้หน่อที่โผล่มาจากผิวดิน มีความขาววกรอบเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภค เมื่อฟางที่ใช้คลุมโคนกอไผ่และใบไผ่ที่ร่วงลงมาก็จะย่อยสลายไปเพิ่มอินทรีวัตถุเพื่อปรับปรุงบำรุงดินต่อไป ส่วนการใส่มูลสัตว์และปุ๋ยเคมีจะทำเพียงปีละ 2-3 ครั้งเท่านั้น ช่วงหน้าแล้งจะต้องรดน้ำเพื่อเร่งการแตกหน่อโดยสูบน้ำจากคลองน้ำกวดซึ่งจะเป็นคลองธรรมชาติที่มีการขุดลอกใหม่อยู่ติดกับแปลงปลูกไผ่ จะมีปริมาณน้ำมากเพียงพอตลอดฤดูกาล โดยใช้เครื่องปั้มน้ำจากรถไถเดินตามสูบน้ำรดทุก 7-10 วัน จุดเด่นที่สุดของไผ่อินโดจีนจะมีความโดดเด่นพิเศษที่แตกต่างจากไผ่ชนิดอื่น คือ สามารถทนต่อน้ำท่วมได้เป็นอย่างดีเยี่ยม ข้อมูลล่าสุดเมื่อปี 2554 ไผ่อินโดจีน

ข้อมูลล่าสุดเมื่อปี 2554
ไผ่อินโดจีนถูกน้ำท่วมหนัก
ระดับน้ำสูงถึง 1.7 เมตร นานเกือบ 3 เดือน
ไม่มีกอไผ่ตายเลยแม้แต่ออเดียว

ถูกน้ำท่วมหนักระดับน้ำสูงถึง 1.7 เมตร นานเกือบ 3 เดือน ไม่มีกอไผ่ตายเลยแม้แต่ออเดียว ยกเว้น กอที่มีการตัดแต่ง ลำไผ่ที่แก่ออก เหลือไว้แต่ลำอ่อนที่ตายจากน้ำท่วมเพียงไม่กี่กอ เท่านั้น พอต้นไผ่โตเต็มทีพุ่มใบก็จะแผ่ออกไปชนกันทั่วทั้งแปลง ทำให้ไม่มีวัชพืชงอกขึ้นมารบกวนได้

สองนักสู้น้ำเหนือ กล่าวต่อไปว่า การขยายพันธุ์ สำหรับเอาไว้ปลูกเองจะเลือกเอาต้นไผ่ที่แก่ได้ที่แล้วตัดปลายออก ให้ยาว 1.5 เมตร ใช้จอบขุดเพื่อตัดรากแยกจากกอเดิมเป็นการเดือนทิ้งไว้อีก 7 วัน เมื่อครบกำหนดแล้วจึงแยกต้นไผ่ออกมา นำไปแช่น้ำเพื่อเร่งให้รากเจริญเติบโตทิ้งไว้อีก 2 วัน จากนั้นจึงนำไปปลูก โดยใช้ไม้ไผ่เป็นหลักยึดกันลั้มกันโยก 3 มุม คลุมโคนต้นด้วยฟางข้าวให้หนาที่สุด ถ้าปลูกด้วยวิธีนี้ จะใช้เวลาเพียง 5 เดือน ก็จะสามารถตัดหน่อขายได้

อีกวิธีหนึ่งจะตัดกิ่งแขนงที่มีสีเขียวคล้ำสดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-2 ซม. ยาว 50 ซม. นำไปแช่น้ำยาเร่งรากนาน 1 ชม. แล้วนำไปปลูกในถุงดำบรรจุแกลบดำเจาะรูระบายน้ำขนาด 8 นิ้ว ให้นำทุก 2-3 วัน นานประมาณ 1 เดือนครึ่ง ก็สามารถนำปลูกในแปลงได้ ปัจจุบันขายส่งจำนวน 500 ต้นขึ้นไป ราคาต้นละ 50-60 บาท และถ้าขายปลีกราคาต้นละ 70-80 บาท ถ้าซื้อ 100 ต้นขึ้นไป จะแถมให้อีก 5 ต้น เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วทำให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวราวปีละ 500,000 บาท ถือว่าเป็นรายได้ที่พอเพียงอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน และเมื่อเปรียบเทียบกับพืชชนิดอื่นถือว่าดีกว่าในทุกด้าน

คุณณัฐกิตติ ของทิพย์ เกษตรจังหวัด นครสวรรค์ กล่าวว่า พื้นที่ อ.ชุมแสง เป็นพื้นที่ ถูกน้ำท่วมซ้ำซากเป็นผลมาจากน้ำเหนือ น้ำฝน และน้ำป่า ดังนั้น จึงอยากจะฝากแนวคิดไปถึงพี่น้องเกษตรกรว่า เมื่อเราไม่สามารถที่จะย้ายพื้นที่ทำกิน หนีน้ำท่วมได้ เราก็จะต้องหาวิธีการอยู่กับน้ำให้ได้ อย่างไม่เดือดร้อนหรือเดือดร้อนน้อยที่สุด เพียงแต่ขอให้พี่น้องเกษตรกรมีใจสู้และยืนหยัดอยู่กับน้ำให้ได้ อย่างรู้เท่าทันเท่านั้น อย่างอื่นก็ไม่ใช่อุปสรรคอีกต่อไป ส่วนด้านการตลาดนั้นคาดว่าจะยังมีช่องทางการตลาดที่ดีต่อไปอีกนาน เพราะไผ่อินโดจีนสามารถทนต่อสภาพแห้งแล้งได้เป็นอย่างดี สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ 08 4649 0889

